

Kommittémotion

Motion till riksdagen: 2014/15:3046

av Ali Esbati m.fl. (V)

med anledning av prop. 2014/15:87 Fortsatt giltighet av lagen om behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen beslutar att lagen (2012:741) om behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering, som gäller till utgången av 2015, ska fortsätta att gälla till och med den 31 december 2017.

Motivering

I propositionen föreslås att lagen (2012:741) om behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (den s.k. IFAU-lagen), som gäller till utgången av 2015, ska fortsätta gälla utan tidsbegränsning. Propositionen har föregåtts av en promemoria (A2014/2227/A). Två remissinstanser, Statistiska centralbyrån (SCB) och Datainspektionen, har avstyrkt promemorians förslag om att lagen ska fortsätta gälla utan tidsbegränsning.

SCB har två övergripande invändningar. För det första anser man att det inte har gjorts någon grundlig utvärdering av alternativa lösningar i promemorian. För det andra anser man att det är olämpligt att föregå Registerforskningsutredningen (SOU 2014:45) och de förslag som presenteras där. Sammanfattningsvis anser SCB att den s.k. IFAU-lagen inte ska gälla utan tidsbegränsning innan en utvärdering gjorts och förslagen från SOU 2014:45 hanterats.

Datainspektionen anser, å sin sida, att den s.k. IFAU-lagen åter bör ges en tidsbegränsad giltighet, som längst till utgången av 2017. Därefter bör en ny utvärdering

göras, om det inte dessförinnan genomförs lagändringar som medför att behovet av den aktuella lagen inte kvarstår. I remissvaret vidhåller Datainspektionen de synpunkter som myndigheten tidigare framfört i samband med remissen av departementsserien *Behandling av personuppgifter vid IFAU* (Ds 2012:5). Datainspektionen vänder sig framför allt mot s.k. samlingar av personuppgifter som regleras i 8 § lagen om behandling av personuppgifter vid IFAU. Möjligheten att bygga upp egna samlingar av personuppgifter som redan med lagstöd bevaras hos andra myndigheter, t.ex. SCB, bör enligt Datainspektionen tas bort helt. Datainspektionen framhåller vidare att det inte är önskvärt ur integritetssynpunkt att statliga myndigheter bygger upp parallella samlingar med uppgifter om medborgarna.

I Registerforskningsutredningen (SOU 2014:45), som SCB hänvisar till, konstateras att det i dag saknas rättsliga förutsättningar för forskningsdatabaser för bestämda men relativt allmänt hållna forskningsändamål. Utredningen framhåller att regering och riksdag i några fall stiftat särskilda lagar för att möjliggöra forskningsdatabaser, exempelvis IFAU-databasen. I SOU 2014:45 föreslås att det i stället införs en särskild lag om forskningsdatabaser. Utredningen föreslår att det i denna lag ska anges vissa generella regler. Varje databas ska, enligt utredningsförslaget, kompletteras med en regeringsförordning som reglerar vad som närmare ska gälla. Enligt utredningen ska forskningsdatabaser kunna skapas vid statliga universitet och högskolor samt vid andra statliga myndigheter som har i uppdrag att bedriva forskning (t.ex. IFAU). Utredningen föreslår vidare att Vetenskapsrådet får i uppdrag att föreslå regeringen vilka forskningsdatabaser som ska finnas.

För Vänsterpartiet är detta i första hand en fråga om att skydda den personliga integriteten hos medborgarna. Det är inte rimligt att IFAU, med den föreslagna lagstiftningen, ges möjlighet att även fortsättningsvis bygga upp egna samlingar av personuppgifter som redan med lagstöd bevaras hos andra myndigheter. Vänsterpartiet anser, i likhet med Datainspektionen, att det inte är önskvärt ur integritetssynpunkt att statliga myndigheter bygger upp parallella samlingar med uppgifter om medborgarna. Det finns ett bredare och mer principiellt problem med att integritetshänsyn allt oftare tycks utgöra sista prioritet och får stryka på foten vid alla typer av målkonflikter.

Vänsterpartiet anser att såväl SCB:s som Datainspektionens invändningar är relevanta. Dels saknas en utvärdering av alternativa lösningar, dels bör man invänta hanteringen av de förslag som presenterades i SOU 2014:45. Lagen (2012:741) om behandling av personuppgifter vid Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering bör åter ges en tidsbegränsad giltighet, som längst t.o.m. utgången av 2017. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Ali Esbati (V)

Ulla Andersson (V)

Christina Høj Larsen (V)

Wiwi-Anne Johansson (V)

Daniel Riazat (V)

Daniel Sestrajcic (V)